

یک روش مبتنی بر اتوماتای یادگیر توزیع شده برای تعیین ساختار اسناد وب

بابک اناری^۱، محمد رضا میبدی^۲

چکیده

در این مقاله یک روش مبتنی بر اتوماتای یادگیر توزیع شده جدید برای کشف ساختار ارتباطی اسناد وب پیشنهاد می‌گردد. این روش از الگوهای حرکتی ذخیره شده کاربران در لاگ فایلها برای تعیین ساختار اسناد وب و میزان ارتباط آنها با یکدیگر استفاده می‌نماید. برتری این روش نسبت به تنها روش گزارش شده مبتنی بر اتوماتای یادگیر توزیع شده این است که در صورت گسترش اسناد وب نیازی به تنظیم پارامترهای اتوماتای یادگیر توزیع شده نمی‌باشد. کارایی الگوریتم پیشنهادی از طریق مقایسه آن با دو روش AntWeb, Bollen مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

کلمات کلیدی

کاوش استفاده از وب، اتوماتای یادگیر توزیع شده، اتوماتاهای یادگیر

A Method based on distributed learning automata for determining web documents structure

B.anari,M.R.Meybodi

Abstract

In this paper a new method based on distributed learning automata (DLA) for discovering the structure of web documents is proposed. This method uses the users stored navigation patterns on the log files in order to determine the web documents structure. The advantage of the proposed algorithm over the only DLA based algorithm reported earlier is that in the proposed method there is no need to change the parameters of the distributed learning automata when the number of documents changes. Computer simulations have been conducted to evaluate the performance of the proposed method. The proposed method is also compared with two existing methods: AntWeb, and Bollen.

Keywords: Web Usage Mining, Distributed Learning Automata, Learning automata

۱- مقدمه

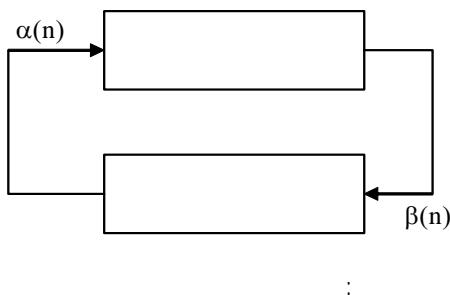
در این روش مانند روشهای گزارش شده مبتنی بر اتوماتای یادگیر توزیع شده به هر سند یک اتماتای یادگیر اختصاص داده می‌شود که وظیفه‌اش یادگیری ارتباطات آن سند با اسناد دیگر می‌باشد. روش پیشنهادی که از مفهوم آتروپی برای بروز رساندن بردار احتمالات اعمال اتوماتاهای یادگیر توزیع شده استفاده می‌نماید، ضمن داشتن کارایی در حد روشهای *AntWeb* و *Bollen*، پارامترهای یادگیری در اتوماتای یادگیر توزیع شده را با توجه به تعداد اسناد وب بصورت پویا تنظیم می‌کند. کارایی الگوریتم پیشنهادی از طریق مقایسه با دو روش *Bollen* و *AntWeb* مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. ادامه مقاله بدین صورت سازماندهی شده است: در بخش ۲ اتوماتاهای یادگیر و اتوماتای یادگیر توزیع شده و روشهای مبتنی بر اتوماتای یادگیر توزیع شده به اختصار شرح داده می‌شوند. در بخش ۳ روش پیشنهادی و در بخش ۴ نتایج شبیه سازیها ارائه می‌گردد. بخش پایانی نتیجه‌گیری می‌باشد.

۲- اتوماتای یادگیر توزیع شده و تعیین ساختار اطلاعاتی اسناد وب

در این بخش ابتدا به اتوماتاهای یادگیر و اتوماتای یادگیر توزیع شده بطور مختصر اشاره می‌شود و سپس روشهای پیشین تعیین ساختار در وب که مبتنی بر اتوماتای یادگیر توزیع شده می‌باشند، شرح داده شود.

۲-۱- اتوماتاهای یادگیر^۵

اتوماتای یادگیر یک مدل انتزاعی است که تعداد محدودی عمل را می‌تواند انجام دهد. هر عمل انتخاب شده توسط محیطی احتمالی ارزیابی شده و پاسخی به اتوماتای یادگیر داده می‌شود. اتوماتای یادگیر از این پاسخ استفاده نموده و عمل خود را برای مرحله بعد انتخاب می‌کند. شکل ۱ ارتباط بین اتوماتای یادگیر و محیط را نشان می‌دهد.

محیط^۶ محیط را می‌توان توسط سه‌تایی $E \equiv \{\alpha, \beta, c\}$ نشان داد که در آن $\{\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_r\} \equiv \alpha$ جموعه اوردهای $\{\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_m\} \equiv \beta$ مجموعه خروجیهای $\{c_1, c_2, \dots, c_r\} \equiv c$ مجموعه احتمالهای جرمیه می‌باشد. هر گاه β مجموعه دو عضوی باشد، محیط از نوع P می‌باشد. در چنین

استفاده از الگوهای حرکتی کاربران در بین صفحات وب، یک روش مهم برای کسب اطلاعات به منظور یاری رساندن کاربران وب در امر جستجو و حرکت در وب می‌باشد. استخراج اطلاعات از اسناد وب بوسیله تکنیکهای داده‌کاوی را، کاوش وب^۱ می‌گویند. کاوش وب در سه سطح مطرح است. در سطح محتوا، در سطح ساختار و در سطح استفاده از وب. در سطح محتوا، هدف، کاوش محتواهای وب می‌باشد. در سطح ساختار، هدف استفاده از توبولوژی ابر پیوندها برای تعیین ارتباط اسناد وب است. در سطح استفاده از وب، هدف، کشف اطلاعات مفید از داده‌هایی است که از تعامل کاربران در هنگام استفاده از وب بدست می‌آید.

بیشتر تکنیکهای موجود برای کشف ساختار اسناد وب از اطلاعات موجود در لاغ فایلها استفاده می‌کنند. لاغ فایلها، فایل‌هایی هستند که مجموعه درخواستهای کاربران به صفحات وب را در خود ذخیره می‌کنند^[۳]. روشهای موجود برای کشف ساختار اسناد وب از طریق کاوش در لاغ فایلها یکسری اطلاعات آماری را از آنها استخراج می‌کنند که می‌توان از آنها به عنوان ابزاری برای کشف ساختار اسناد وب استفاده کرد.

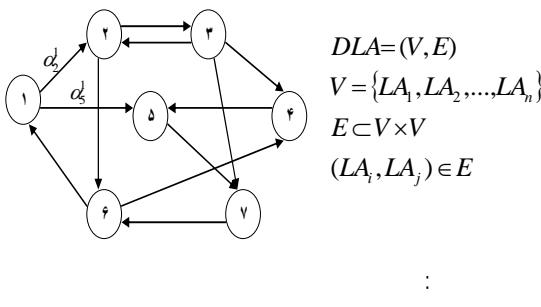
برخی از این روشهای تعیین ساختار اسناد وب با استفاده از لاغ فایلها عبارتند از: استفاده از روشهای آماری^۲، استفاده از قوانین یادگیری، مثل استفاده از قانون یادگیری هب در روش بولن^[۴]، استفاده از کلونی مورچه‌ها در روش *AntWeb* [۱۳]، استفاده از اتوماتاهای یادگیر توزیع شده^۳ [۱, ۱۱, ۱۲]، استفاده از زنجیره مارکف^[۵] و استفاده از گرامرهای احتمالی ابرمن^۴ [۲]. روشهای گزارش شده مبتنی بر اتوماتاهای یادگیر توزیع شده که بعداً در این مقاله مفصلتر به آن اشاره می‌شود دارای دو نقطه ضعف می‌باشد. کارایی آن در مقایسه با روش *AntWeb* پایینتر است و همچنین در اثر افزایش تعداد اسناد وب، برای حفظ کارایی روش، پارامترهای اتوماتاهای یادگیر بایستی مجدداً تنظیم شود. نقطه ضعف دوم در هر دو روش *Bollen* و *AntWeb* نیز وجود دارد. دو روش *AntWeb* و *Bollen* با وجود مزایایی که نسبت به روشهای قدیمی‌تر دارند، بدليل اینکه از ماتریس ارتباطات اسناد استفاده می‌کنند برای استفاده در مجموعه‌های بزرگ و قابل گسترش مناسب نمی‌باشند. نقطه ضعف استفاده از زنجیره مارکف، محاسبات بالا بواسطه محاسبه توان n ام ماتریس انتقال می‌باشد. هر چند با روشهای فشرده سازی می‌توان هزینه محاسبات را در این روش تا حدی کاهش داد^[۵].

در این مقاله روشی مبتنی بر اتوماتای یادگیر توزیع شده جدید که برای تعیین ساختار اسناد وب از اطلاعات موجود در لاغ فایلها استفاده می‌کند، پیشنهاد می‌گردد.

۲-۲- اتوماتای یادگیر توزیع شده

یک اتوماتای یادگیر توزیع شده شبکه‌ای از اتوماتاهای یادگیر است که برای حل یک مساله خاص با یکدیگر همکاری دارند. دراین شبکه از اتوماتاهای یادگیر همکار در هر زمان تنها یک اتوماتا فعال است. تعداد اعمال قابل انجام توسط یک اتوماتا در DLA برابر با تعداد اتوماتاهایی است که به این اتوماتا متصل شده‌اند. انتخاب یک عمل توسط اتوماتای یادگیر در این شبکه باعث شدن اتماتای یادگیر متصل شده به این اتوماتای یادگیر متناظر با این عمل گردد. به عبارت دیگر انتخاب یک عمل توسط یک اتوماتای یادگیر در این شبکه متناظر با فعال شدن یک اتوماتای یادگیر دیگر در این شبکه است.

یک DLA توسط یک گراف که هر یک از رؤوس آن یک اتوماتای یادگیر نشان داده می‌شود. وجود یال (LA_i, LA_j) در این گراف بدين معناست که انتخاب عمل LA_j^i توسط LA_i باعث فعال شدن LA_j می‌گردد. تعداد اعمال قابل انتخاب توسط LA_k بصورت $\{p_1^k, p_2^k, \dots, p_{r_k}^k\}$ نمایش داده شود. دراین مجموعه عدد p_m^k نشان دهنده احتمال مربوط به عمل a_m^k است. انتخاب عمل a_m^k توسط LA_k باعث فعال شدن LA_m می‌شود. تعداد اعمال قابل انجام توسط اتوماتای LA_k را نشان می‌دهد. برای کسب اطلاعات بیشتر در باره اتوماتای یادگیر توزیع شده کاربردهای آن می‌توان به [15,16,17,18,19,20,21,22] مراجعه نمود.

۲-۳- تعیین ساختار اطلاعاتی اسناد با استفاده از

اتوماتای یادگیر توزیع شده

در روشهای مبتنی بر اتوماتای یادگیر توزیع شده [1,11] برای ایجاد یک ساختار اطلاعاتی پویا در مجموعه‌های بزرگ از اسناد مانند صفحات وب، اسناد و کاربران استفاده کننده از آن نقش یک محیط تصادفی را برای اتوماتاهای یادگیر موجود در DLA ایفا می‌کند. خروجی DLA یک دنباله از اسناد مرور شده توسط یک کاربر هستند که مسیر حرکت کاربر را به سمت یک سند مورد نظر نشان می‌هد. محیط با استفاده از این دنباله پاسخی برای DLA تولید می‌کند. با استفاده از این پاسخ ساختار داخلی اتوماتاهای یادگیر در اتوماتای یادگیر توزیع شده طبق الگوریتم یادگیری بروز می‌شود.

محیطی $\beta_1 = 1$ به عنوان جریمه و $\beta_2 = 0$ به عنوان پاداش در نظر گرفته می‌شود. در محیط از نوع $Q, \beta(n)$ می‌تواند به طور گسته یک مقدار از مقادیر محدود در فاصله $[0,1]$ و در محیط از نوع $S, \beta(n)$ متغیر تصادفی در فاصله $[0,1]$ است. c_i احتمال اینکه عمل a_i نتیجه نامطلوب داشته باشد می‌باشد. در محیط ایستا^۱ مقدادر c_i بدون تغییر می‌مانند، حال آنکه در محیط غیر ایستا^۲ تغییر در طی زمان تغییر می‌کنند. اتوماتاهای یادگیر به دو گروه با ساختار ثابت و با ساختار متغیر تقسیم بندی می‌گردند. در ادامه به شرح مختصری درباره اتوماتای یادگیر با ساختار متغیر که در این مقاله از آنها استفاده شده است می‌پردازیم.

اتوماتای یادگیر با ساختار متغیر^۳: اتوماتای یادگیر با ساختار متغیر توسط ۴ تائی $\{\alpha, \beta, p, T\}$ نشان داده می‌شود که در آن $\{\alpha, \beta\} \equiv \{\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_m\}$ مجموعه عملهای اتوماتا $\{p_1, p_2, \dots, p_r\}$ بردار احتمال $p(n+1) = T[\alpha(n), \beta(n), p(n)]$ انتخاب هر یک از عملهای α می‌باشد. در این نوع از اتوماتاهای اگر عمل i در مرحله n انتخاب شود و پاسخ مطلوب از محیط دریافت نماید، احتمال $p_i(n)$ افزایش یافته و سایر احتمالها کاهش می‌یابند و برای پاسخ نامطلوب احتمال $p_i(n)$ کاهش یافته و سایر احتمالها افزایش می‌یابند. در هر حال، تغییرات به گونه‌ای صورت می‌گیرد تا حاصل جمع $p_i(n)$ همواره مساوی یک باقی بماند. الگوریتم زیر یک نمونه از الگوریتمهای یادگیری خطی در اتوماتای با ساختار متغیر است.

$$\begin{aligned} p_i(n+1) &= p_i(n) + a[1 - p_i(n)] \\ p_j(n+1) &= (1-a)p_j(n) \quad j \neq i \quad \forall j \end{aligned} \quad (1)$$

$$\begin{aligned} p_i(n+1) &= (1-b)p_i(n) \\ p_j(n+1) &= \frac{b}{r-1} + (1-b)p_j(n) \quad j \neq i \quad \forall j \end{aligned} \quad (2)$$

در روابط فوق، a پارامتر پاداش و b پارامتر جریمه می‌باشد. با توجه به مقادیر a و b سه حالت را می‌توان در نظر گرفت. زمانیکه a با هم برابر باشند، الگوریتم را L_{RP}^{10} می‌نامیم. زمانیکه a از b خیلی کوچکتر باشد، الگوریتم را L_{REP}^{11} می‌نامیم. زمانیکه b مساوی صفر باشد، الگوریتم را L_{RI}^{12} می‌نامیم. برای مطالعه بیشتر در باره اتوماتاهای یادگیر می‌توان به مراجع برای مطالعه بیشتر در باره اتوماتاهای یادگیر می‌توان به [6,8,9,10,14] مراجعه کرد.

صورتیکه جزی از یک دور نباشد، پاداش داده می‌شوند. هرچه مسیر طی شده توسط کاربر کوتاهتر باشد میزان پاداش داده شده توسط الگویتم یادگیری به اعمال انتخاب شده در طول این مسیر بیشتر می‌باشد. اعمالی که قسمتی از یک دور باشد نشاندهنده حرکت اشتباه کاربر هستند و مجازات می‌شوند. با این مرحله هر کاربر یک رشته از اتوماتاهای یادگیر را فعال نموده و احتمال اعمال آنها توسط سیستم اصلاح شده است که در نتیجه ارتباطات اسناد منتظر آن اتوماتاهای اصلاح می‌شود.

روش دوم (DLA-VA) برای شرایطی که تعداد اسنادی که یک سند به آن مرتبط می‌باشد ثابت نمی‌باشد پیشنهاد شده است. درین روش، مانند روش (DLA-FA) بردار احتمالات اتوماتاهای یادگیر، برای نشان دادن میزان ارتباط بین اسناد استفاده می‌شود. نحوه استفاده از این بردار دقیقاً مانند روش DLA-FA می‌باشد. تفاوت این روش در نحوه حذف اعمال می‌باشد که در ادامه توضیح داده می‌شود. با ورود یک کاربر به سیستم و مشاهده سند Doc_i ، اتوماتای یادگیر منتظر با آن سند یعنی LA_i فعال می‌شود. با حرکت کاربر از سند LA_i به سند Doc_j ، عمل مرتبط با این انتخاب در اتوماتای LA_i انتخاب می‌شود و به محیط اعمال می‌شود. در صورتیکه عمل مرتبط با انتخاب سند Doc_j در بردار اعمال اتوماتای یادگیر Doc_i وجود نداشته باشد، در اتوماتای یادگیر منتظر با سند Doc_i عمل جدید a_j^i اضافه می‌شود و احتمال منتظر با این عمل برابر پارامتر الگوریتم یادگیری اتوماتاهای یادگیر قرار داده می‌شود. این مرحله تا پایان حرکت کاربر بین اسناد برای هر دو سند متواالی مشاهده شده توسط وی انجام می‌شود. پس از اینکه کاربر سیستم را ترک کرد، احتمال اعمال انتخاب شده مانند روش DLA-FA بروز می‌شود. پس از این مرحله در صورتیکه در هر یک از اتوماتاهای یادگیر منتظر با اسناد مرور شده توسط کاربر، اعمالی وجود داشته باشد که دارای احتمال کوچکی باشند این اعمال از مجموعه اعمال آن اتوماتای یادگیر حذف می‌شوند و احتمال اعمال حذف شده بین احتمالهای بقیه اعمال آن اتوماتای یادگیر توزیع می‌شود تا مجموع احتمالهای همچنان ۱ باقی بماند.

۳- الگوریتم پیشنهادی

اختلاف الگوریتم پیشنهادی با الگوریتمهای پیشین مبتنی بر اتوماتای یادگیر توزیع شده در چگونگی بروز کردن بردار احتمال اعمال اتوماتاهای یادگیر در DLA می‌باشد. فرض کیم $p^k = \{p_1^k, p_2^k, \dots, p_r^k\}$ بردار احتمال اتوماتای یادگیر LA_k که به سند k تخصیص داده شده است باشد که p_m^k احتمال انتخاب عمل a_m^k و r تعداد اسناد می‌باشد. اگر کاربر حرکت $D_m \rightarrow D_k$ را انجام دهد (از سند D_m به سند D_k) در این صورت اتوماتای

تا به حال دو روش مبتنی بر اتوماتای یادگیر توزیع شده برای تعیین ساختار اطلاعاتی اسناد پیشنهاد شده است. در روش اول (DLA-FA) فرض براین است که با افزایش تعداد اسناد، تعداد اسنادی که یک سند به آن مرتبط می‌باشد ثابت باقی می‌ماند و بهمین دلیل به هر سند یک اتوماتای یادگیر با تعداد اعمال ثابت تخصیص داده می‌شود. در روش دوم (DLA-VA) تعداد اسنادی که یک سند به آن مرتبط می‌باشد متغیر فرض شده است و به همین دلیل به هر سند یک اتوماتای یادگیر با تعداد اعمال متغیر تخصیص داده می‌شود.

این دو روش در ادامه شرح داده می‌شود.

در روش (DLA-FA) اندازه بردار احتمال برای هر اتوماتای یادگیر در DLA با افزایش تعداد اسناد در مجموعه اسناد تغییر پیدا نمی‌کند. هر کدام از اعمال یک اتوماتای یادگیر، منتظر با یکی از اسناد در مجموعه اسناد و احتمال انتخاب این عمل در بردار احتمالات، ارتباط این سند با سند منتظر با آن عمل می‌باشد. عبارت دیگر بردار اعمال یک اتوماتای یادگیر می‌تواند عنوان شناسه سند منتظر با آن اتوماتای یادگیر و بردار احتمالات میزان ارتباط این سند با دیگر سندها در مجموعه اسناد در نظر گفته شود. بنابراین برای هر سند Doc_i یک اتوماتای یادگیر LA_i در نظر می‌گیریم که تعداد عملهای آن تعداد ثابتی می‌باشد. انتخاب عمل j توسط اتوماتای یادگیر LA_i به معنی فعال کردن اتوماتای یادگیر LA_j منتظر با سند j می‌باشد. در صورتیکه عمل انتخاب شده k امین عمل اتوماتای LA_i باشد (یعنی $a_k^i = a_j^i$) احتمال منتظر این عمل یعنی p_k^i عنوان میزان ارتباط سندهای i و j در نظر گرفته می‌شود.

با ورود یک کاربر به سیستم و مشاهده سند Doc_i ، اتوماتای یادگیر منتظر با آن سند یعنی LA_i فعال می‌شود. با حرکت کاربر از سند LA_i به سند Doc_j ، عمل مرتبط با این انتخاب در اتوماتای LA_i انتخاب می‌شود و به محیط اعمال می‌شود. با توجه به ثابت بودن تعداد اعمال اتوماتاهای منتظر اسناد، ممکن است عمل مرتبط با انتخاب سند j در بردار اعمال اتوماتای یادگیر Doc_i وجود نداشته باشد. در این شرایط در اتوماتای یادگیر منتظر با سند Doc_i عملی که دارای کمترین احتمال است حذف و بجای آن عمل جدید a_j^i قرار می‌گیرد و احتمال منتظر با این عمل برابر صفر قرار داده می‌شود. سپس احتمال عمل حذف شده بین احتمالهای اعمال توزیع می‌شود تا مجموع احتمالها همچنان ۱ باقی بماند. این مرحله تا پایان حرکت کاربر بین اسناد برای هر دو سند متواالی مشاهده شده توسط وی انجام می‌شود. همچنین ممکن است کاربر دوباره به برگردد که این حرکت یک دور در مسیر حرکت او می‌باشد و نشاندهنده عدم رضایت از حرکت قبلی به سمت سند j Doc می‌باشد. پس از اینکه کاربر سیستم را ترک کرد، با توجه به مسیر حرکت کاربر، اعمال انتخاب شده توسط اتوماتاهای یادگیر در طول مسیر طی شده در

۴- نتایج شبیه‌سازیها

برای انجام شبیه‌سازی از مدل ارایه شده در [7] برای تولید مجموعه اسناد و حرکات کاربران استفاده می‌شود. هر سند با بردار محتوای M $C_n = \begin{bmatrix} cw_n^1 & cw_n^2 & \dots & cw_n^M \end{bmatrix}$ نشان داده می‌شود که تعداد موضوعات در سیستم می‌باشد. هر عضو این بردار میزان ارتباط سند متناظر با آن بردار را با یکی از این موضوعات را نشان می‌دهد. در این مدل توزیع موضوعات بین اسناد بصورت توزیع نرمال و پروفایل علاقه کاربران بصورت توزیع قانون توانی^۳ در نظر گرفته شده است که با تغییر پارامتر این توزیع و تعداد اسناد، سیستم‌های اطلاعاتی متفاوتی می‌توان ایجاد نمود. در این مدل، انگیزه و استراتژی حرکتی کاربران نیز از طریق توزیع‌های آماری مدل شده‌اند. با تغییر پارامترهای این توزیع‌های آماری می‌توان کاربرانی با علائق، انگیزه‌ها و استراتژیهای متفاوت ایجاد نمود. در شبیه‌سازیها، پارامترهای تعداد موضوعها، تعداد کاربران، علائق، انگیزه‌ها و پارامترهای توزیع آنها را در طول شبیه‌سازی ثابت می‌بایشد.

برای ارزیابی الگوریتم پیشنهادی از معیاری بنام کوروپلیشن استفاده می‌شود. کوروپلیشن دو مجموعه داده مانند P طبق رابطه ۷ محاسبه می‌شود که در این رابطه N تعداد داده‌ها می‌باشد. مجموعه P ساختار ایجاد شده توسط مدل شبیه‌سازی [7] و P' نیز ساختار بدست آمده توسط الگوریتم پیشنهادی را نشان می‌دهد.

$$Corr(P, P') = \frac{\sum PP' - (\sum P \sum P') / N}{\sqrt{(\sum P^2 - (\sum P)^2 / N)(\sum P'^2 - (\sum P')^2 / N)}} \quad (7)$$

$$P = \{P_{ij} | i, j = 1, 2, \dots, n, \quad i \neq j\} \quad (8)$$

$$P' = \{P'_{ij} | i, j = 1, 2, \dots, n, \quad i \neq j\} \quad (9)$$

$$P_{ij} = \frac{(d_{ij})^{-1}}{\sum_{k=1}^n (d_{ik})^{-1}} \quad (10)$$

$$P'_{ij} = \text{probability of selection of action } j \text{ of } LA_i \quad (11)$$

$$d_{ij} = \sqrt{\sum_{k=1}^M (cw_i^k - cw_j^k)^2} \quad (12)$$

در رابطه فوق d_{ij} فاصله اقلیدسی بین دو سند^۱ از یکدیگر در مدل شبیه‌سازی می‌باشد. شکل ۴ مقایسه الگوریتم پیشنهادی با روش DLA-FA را نشان می‌دهد. در این شبیه‌سازی تعداد کاربران 20,000، تعداد موضوعات مرتبط با هر سند 5 و تعداد اسناد و ب 30 در نظر گرفته شده است. مقایسه الگوریتم پیشنهادی با

یادگیر LA_k بردار احتمال اعمال خود را طبق الگوریتم یادگیری زیر بروز می‌کند.

$$p_m^k(n+1) = p_m^k(n) + a_m^k [1 - p_m^k(n)] \quad (13)$$

$$p_j^k(n+1) = (1 - a_m^k) p_j^k(n) \quad j \neq m \quad \forall j \quad (14)$$

$$a_m^k = \frac{E_m^k}{1 + E_m^k} \quad (15)$$

$$E_m^k = -(p_m^k \log p_m^k + (1 - p_m^k) \log(1 - p_m^k)) \quad (16)$$

مقدار بالا برای E_m^k نشان دهنده ارتباط بیشتر بین دو صفحه سند D_m به سند D_k می‌باشد و بالعکس هرچه این مقدار کمتر باشد نشان دهنده ارتباط کمتر است. بطور مثال اگر بردار اعمال و بردار احتمال اعمال اتوماتای یادگیر LA_1 به ترتیب (A_2, A_3, A_4) و $(A_1, 0.2, 0.5, 0.3)$ باشند و کاربر حرکت $D_1 \rightarrow D_2$ را انجام دهد

$$E_2^1 = -(0.2 \log 0.2 + 0.8 \log 0.8) = 0.21$$

و $a_2^1 = 0.21/(1+0.21) = 0.17$ و در نتیجه بردار احتمال اعمال LA_1 به $(0.35, 0.42, 0.23)$ تغییر پیدا می‌کند. اگر کاربر حرکت $D_1 \rightarrow D_3$ را انجام دهد در این صورت $a_3^1 = 0.3/(1+0.3) = 0.23$ و در نتیجه بردار احتمال اعمال LA_1 به $(0.154, 0.615, 0.231)$ تغییر پیدا می‌کند. الگوریتم پیشنهادی بصورت شکل ۳ می‌باشد.

- ۱- یک DLA متناظر با ساختار اسناد ایجاد کن
- ۲- بردار احتمالات اتوماتاهای یادگیر در DLA را مقداردهی اولیه کن.

-۳- برای هر کاربر در Log فایل انجام بده

-۴- برای هر مسیر کاربر در لگ فایل انجام بده

-۵- برای هر حرکت $D_m \rightarrow D_k$ در طول مسیر انجام بده

• بردار احتمال اعمال اتوماتای یادگیر LA_m را طبق الگوریتم

یادگیری زیر بروز کن

$$p_m^k(n+1) = p_m^k(n) + a_m^k [1 - p_m^k(n)]$$

$$p_j^k(n+1) = (1 - a_m^k) p_j^k(n) \quad j \neq m \quad \forall j$$

$$a_m^k = E_m^k / (1 + E_m^k)$$

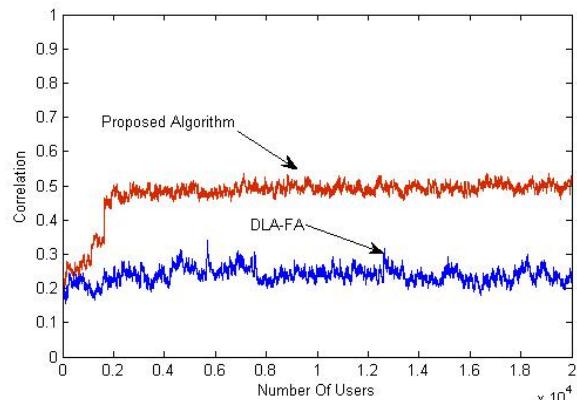
$$E_m^k = -(p_m^k \log p_m^k + (1 - p_m^k) \log(1 - p_m^k))$$

:

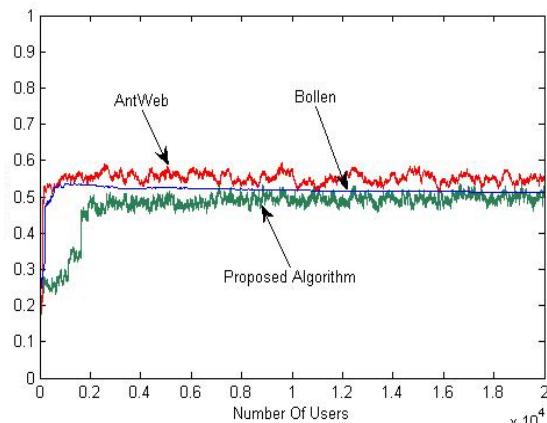
مراجع

- [1] Baradaran Hashemi, A., and Meybodi, M.R., "Web Usage Mining Using Distributed Learning Automata," Computer Engineering Department. Technical Report, 2005.
- [2] Borgers, J., and Leven, M., "Data Mining of user navigation patterns," In Proceeding of the Web Usage Analysis and User Profiling, volume 1, PP.31-36, 1999.
- [3] Borges,J.,and Levene,M., "Mining Association rules in hypertext databases," , In Proc.of the fourth International Conference on knowledge Discovery and Data Mining ,PP.149-153,August 1998.
- [4] Heylighen, F., and Bollen, J., "Hebbian Algorithm for a Digital Library Recommendation System," Proceedings of the International Conference on Parallel Processing Workshops (ICPPW'02) IEEE, 2002.
- [5] jianhan,zhu., "Mining Web Site Link Structures for Adaptive Web Site Navigation and Search," Ph.D Thesis, University of Ulster at Jordanstown, October 2003.
- [6] Lakshmivarahan, S., "Learning algorithms: theory and applications," New York: Springer-Verlag, 1981.
- [7] Liu,J,Zhang,S., and Yang,J., "Characterizing web Usage Regularities with information Foraging Agents," IEEE Transaction in Knowledge and data engineering, vol.16, no.5, may 2004.
- [8] Mars, p., Chen, J.R., and Nambir, R., "Learning Algorithms: Theory and Applications in Signal Processing," Control, and Communication, CRC Press Inc., 1996.
- [9] Meybodi, M.R., and Lakshmivarahan, S., "On a class of Learning Algorithms which have Symmetric Behavior under Success and Failure," pp.145-155. Lecture Notes in Statistics, Berlin: SpringerVerlag, 1984.
- [10] Narendra, K. S., and Thathachar, M. A. L., " Learning automata: An introduction," Prentice Hall, 1989.
- [11] Saati, s. and Meybodi, M.R., "A Self Organizing Model for Document Structure Using Distributed Learning Automata," Proceedings of the Second International Conference on Information and Knowledge Technology (IKT2005), Tehran, Iran, May 24-26.2005.
- [12] Saati, s. and Meybodi, M.R., "Document Ranking Using Distributed Learning Automata," Proceedings of 11th Annual CSI Computer Conference of Iran, Fundamental Science Research Center(IPM),Computer Science Research Lab.,Tehran,Iran,PP.467-473, Iran, May 24-26.2006.
- [13] Teles, W., Weigang, L., and Ralha, C., "AntWeb-The Adaptive Web Server Based on the Ants' Behavior," Proceeding of IEEE/WIC international Conference on Web Intelligence (WI'03), PP.558-564, 2003.
- [14] Thathachar, M.A.L, and Bhaskar, R.Harita, "Learning Automata with changing number of actions," IEEE Transaction on System, man and cybernetics, vol.SMC-17, No.6, Nov.1987.
- [15] Beigy, H. and Meybodi, M. R., "Utilizing Distributed Learning Automata to Solve Stochastic Shortest Path Problem", International Journal of Uncertainty, Fuzziness and Knowledge-based Systems, World Scientific Publishing Company, to appear.
- [16] Meybodi, M. R. and Beigy, H., "Solving Stochastic Path Problem Using Distributed Learning Automata", Proceedings of The Sixth Annual International CSI Computer Conference, CSICC2001, Isfahan, Iran, pp. 70-86, Feb. 20- 22 , 2001
- [17] Meybodi, M. R. And Beigy, H., "Solving Stochastic Shortest Path Problem Using Monte Carlo Sampling Method: A Distributed Learning Automata

الگوریتمهای Bollen و AntWeb در شکل ۵ آمده است. همانطوریکه مشاهده میشود، کورویشن الگوریتم پیشنهادی در حد روشهای AntWeb, Bollen میباشد.

DLA-FA

Bollen AntWeb

۵- نتیجه‌گیری

در این مقاله یک الگوریتم جدید مبتنی بر اتوماتای یادگیر توزیع شده و مفهوم آنتروپی برای داده کاوی اطلاعات استفاده از وب ارائه شد. از نتایج بدست آمده از این الگوریتم می‌توان به عنوان ابزاری برای تعیین میزان تشابه اسناد وب استفاده کرد. الگوریتم پیشنهادی دارای سه مزیت میباشد که عبارتند از: داشتن کورویشن در حد روشهای موجود، عدم نیاز به تنظیم مجدد پارامترهای اتوماتاهای یادگیر با تغییر تعداد اسناد وب و استفاده بر خط از آن. کارایی الگوریتم پیشنهادی از طریق مقایسه آن با دو روش AntWeb, Bollen مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج این ارزیابی حاکی از کارایی بالای روش پیشنهادی داشته است.

- Approach*", Springer-Verlag Lecture Notes in Advances in Soft Computing: Neural Networks and Soft Computing, pp. 626-632, 2003. (ISBN: 3-7908-0005-8)
- [18] Beigy, H. and Meybodi, M. R., "A New Distributed Learning Automata Based Algorithm For Solving Stochastic Shortest Path Problem", Proceedings of the Sixth International Joint Conference on Information Science, Durham, USA, pp. 339-343, 2002
- [19] Alipour, M.. and Meybodi, M. R., "Solving Traveling Salesman Problem Using Distributed Learning Automata", Proceedings of 10th Annual CSI Computer Conference, Computer Engineering Department, Iran Telecommunication Research Center, Tehran, Iran, pp. 759-761 Feb. 2005
- [20] Alipour, M. and Meybodi, M. R., "Solving Dynamic Traveling Salesman Problem Using Responsive Distributed Learning Automata", Proceedings of the Second International Conference on Information and Knowledge Technology (IKT2005), Tehran, Iran, May 24-26, 2005
- [21] Alipour, M. and Meybodi, M. R., "Solving Probabilistic Traveling Sales Man Problem Using Distributed Learning Automata", Proceedings of 11th Annual CSI Computer Conference of Iran, Fundamental Science Research Center (IPM), Computer Science Research Lab., Tehran, Iran, pp. 673-678, Jan. 24-26, 2006
- [22] Alipour, M., Meybodi, M. R., "Solving Maximal independent Set Problem Using Distributed Learning Automata", Proceedings of 14th Iranian Electrical Engineering Conference(ICEE2006), Amirkabir University, Tehran, Iran, May 16-18, 2006.

زیرنویس‌ها

¹Web Mining

²Statistical Method

³Distributed Learning Automata(DLA)

⁴Hypertext probabilistic grammar

⁵Learning Automata

⁶Environment

⁷Stationary

⁸Non-Stationary

⁹Variable Learning Automata

¹⁰Linear Reward Penalty

¹¹Linear Reward Epsilon Penalty

¹²Linear Reward Inaction

¹³Power-Law